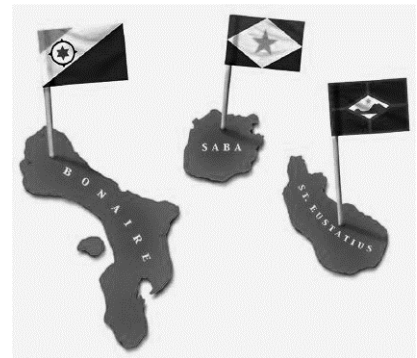

Opgave 4

Eilanden van verschil

Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de BES-eilanden) zijn sinds 2010 bijzondere gemeentes van Nederland. Deze BES-eilanden hebben gezamenlijk circa 24.000 inwoners.

Nuestra en Mateo, twee havoleerlingen van het Bonairecollege, onderzoeken of er verschillen in inkomensverdeling bestaan tussen de eilanden onderling en tussen de eilanden als geheel en 'Europees' Nederland. Op internet vinden Nuestra en Mateo de volgende gegevens:

- een tabel met de secundaire-inkomensverhouding op Bonaire, Saba, St. Eustatius en 'Europees' Nederland (zie bron 1)
- een Lorenzcurve van de secundaire-inkomensverdeling op Saba (zie bron 2)
- een tabel met de secundaire-inkomensverdeling op Bonaire, Saba en St. Eustatius (zie bron 3)
- een diagram met de verdeling van de huishoudens over de BES-eilanden (zie bron 4)

- 2p 18 Maak de onderstaande tekst economisch correct. Inkomens die in een land worden verdiend met het ter beschikking stellen van productiefactoren worden ...(1)... genoemd. Een voorbeeld daarvan is ...(2).... De optelsom van al deze inkomens vormt het bruto binnenlands product van een land, berekend via de ...(3)... methode.

Kies uit:

- bij (1) overdrachtsinkomens / primaire inkomens / secundaire inkomens
- bij (2) rente / subsidie / uitkering
- bij (3) objectieve / subjectieve

Gebruik bron 3.

- 2p 19 Toon aan met een berekening dat de secundaire-inkomensverhouding van St. Eustatius 1 : 10,8 is.

Gebruik bron 1 en 3.

- 2p 20 Bereken het coördinaat van punt A in bron 2.

Gebruik bron 1 en 2.

- 2p 21 Zal de Lorenzcurve van de secundaire-inkomensverdeling van Bonaire links of rechts van de Lorenzcurve van Saba liggen? Licht je keuze toe.

Nuestra en Mateo willen het verschil in de secundaire-inkomensverhouding tussen de BES-eilanden gezamenlijk en 'Europees' Nederland bepalen. De secundaire-inkomensverhouding van 'Europees' Nederland hebben ze gevonden op internet. Deze is 1 : 6,7 (zie bron 1), die van de BES-eilanden gezamenlijk moeten ze nog uitrekenen. Mateo: "We gaan er daarbij van uit dat het inkomen per hoofd van de bevolking van de BES-eilanden gelijk is en de huishoudens even groot zijn."

Gebruik bovenstaande tekst en bron 1 en 4.

- 2p **22** Bereken de secundaire-inkomensverhouding van de BES-eilanden gezamenlijk.

Nuestra en Mateo schrijven in hun profielwerkstuk als conclusie: "De verdeling van het secundaire inkomen op de BES-eilanden is schever dan die in 'Europees' Nederland door het verschil in belastingstelsels. 'Europees' Nederland heeft een progressief belastingstelsel, terwijl de BES-eilanden een proportioneel belastingstelsel hebben voor inkomens tot ruim een kwart miljoen US dollar."

- 2p **23** Leg de bovenstaande conclusie van Nuestra en Mateo uit. Betrek in je uitleg beide belastingstelsels.

Opgave 4

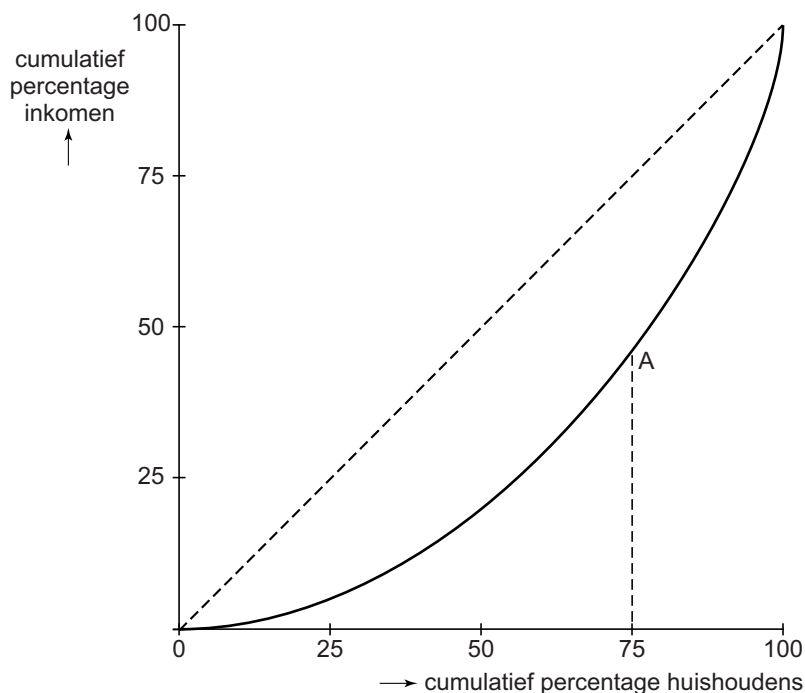
bron 1 secundaire-inkomensverhouding* in de BES-eilanden en in 'Europees' Nederland (2011)

	inkomensverhouding 1 ^e kwartiel ten opzichte van 4 ^e kwartiel **
'Europees' Nederland	1 : 6,7
Bonaire	1 : 9,1
Saba	1 : 9,8
St. Eustatius	1 : 10,8
BES-eilanden	1 : ...

* Onder 'secundaire-inkomensverhouding' wordt hier verstaan de inkomensverhouding van het 1e ten opzichte van het 4e kwartiel

** De huishoudens zijn ingedeeld in vier kwartielen. Eén kwartiel is een groep van 25%.

bron 2 secundaire-inkomensverdeling op Saba (2011)

bron 3 secundaire-inkomensverdeling op Bonaire, St. Eustatius en Saba (2011)

	kwartiel* 1	kwartiel 1 en 2	kwartiel 1, 2 en 3	kwartiel 1, 2, 3 en 4
Bonaire	6,0%	20,4%	45,6%	100%
St. Eustatius	5,1%	19,2%	44,8%	100%
Saba	5,5%	...	...	100%

* De huishoudens zijn ingedeeld in vier kwartielen. Een kwartiel is een groep van 25%.

bron 4 verdeling van de huishoudens over de BES-eilanden

